

Rättsfallssamlingen

DOMSTOLENS DOM (stora avdelningen)

den 2 mars 2021 *

”Överklagande – Statligt stöd – Ingripande av ett privaträttsligt konsortium mellan banker till förmån för en av dess medlemmar – Ingripandet har godkänts av medlemsstatens centralbank – Begreppet ’statligt stöd’ – Huruvida stödet kan tillskrivas staten – Statliga medel – Indicier som gör det möjligt att avgöra vem en åtgärd ska tillskrivas – Missuppfattning av de rättsliga och faktiska omständigheterna – Beslut enligt vilket stödet förklaras vara oförenligt med den inre marknaden”

I mål C-425/19 P,

angående ett överklagande enligt artikel 56 i stadgan för Europeiska unionens domstol, som ingavs den 29 maj 2019,

Europeiska kommissionen, företrädd av P. Stancanelli, L. Flynn, A. Bouchagiar och D. Recchia, samtliga i egenskap av ombud,

klagande,

i vilket de andra parterna är:

Republiken Italien, företrädd av G. Palmieri, i egenskap av ombud, biträdd av P. Gentili och S. Fiorentino, avvocati dello Stato,

Banca Popolare di Bari SCpA, tidigare Tercas-Cassa di risparmio della provincia di Teramo SpA (Banca Tercas SpA), Teramo (Italien), inledningsvis företrädd av A. Santa Maria, M. Crisostomo, E. Gambaro och F. Mazzocchi, avvocati, därefter av A. Santa Maria, M. Crisostomo och E. Gambaro, avvocati,

Fondo interbancario di tutela dei depositi, Rom (Italien), företrädd av M. Siragusa, G. Scassellati Sforzolini, G. Faella och A. Comino, avvocati,

sökande i första instans,

Banca d'Italia, Rom, företrädd av M. Perassi, M. Todino, L. Sciotto och O. Capolino, avvocati,

intervenient i första instans

meddelar

* Rättegångsspråk: italienska.

DOMSTOLEN (stora avdelningen)

sammansatt av ordföranden K. Lenaerts, vice ordföranden R. Silva de Lapuerta (referent), avdelningsordförandena J.-C. Bonichot, A. Arabadjiev, A. Prechal, M. Ilešič, L. Bay Larsen, A. Kumin och N. Wahl samt domarna E. Juhász, S. Rodin, F. Biltgen, K. Ürümäe, C. Lycourgos och N. Jääskinen,

generaladvokat: E. Tanchev,

justitiesekreterare: A. Calot Escobar,

efter det skriftliga förfarandet,

och efter att den 29 oktober 2020 ha hört generaladvokatens förslag till avgörande,

följande

Dom

- 1 Europeiska kommissionen har yrkat att domstolen ska upphäva den dom som meddelades av Europeiska unionens tribunal den 19 mars 2019, Italien m.fl./kommissionen (T-98/16, T-196/16 och T-198/16, EU:T:2019:167) (nedan kallad den överklagade domen). Genom denna dom ogiltigförklarade tribunalen kommissionens beslut (EU) 2016/1208 av den 23 december 2015 om det statliga stöd som Italien har genomfört till förmån för banken Tercas (ärende SA.39451 (2015/C) (f.d. 2015/NN)) (EUT L 203, 2016, s. 1) (nedan kallat det omtvistade beslutet).

Tillämpliga bestämmelser

- 2 Decreto legislativo n. 385, e successive modifiche e integrazioni, Testo unico delle leggi in materia bancaria e creditizia (lagstiftningsdekret nr 385 med senare ändringar och tillägg, konsoliderad text om banker och krediter) av den 1 september 1993 (GURI nr 230 av den 30 september 1993 och ordinarie tillägg till GURI nr 92), i den lydelse som gällde vid tidpunkten för de aktuella omständigheterna (nedan kallad banklagen) tillerkänner Banca d'Italia (Italiens centralbank) bland annat rollen som tillsynsmyndighet för banksektorn med målet att säkerställa en sund och ansvarsfull förvaltning av de institut som övervakas, den övergripande stabiliteten, effektiviteten och konkurrenskraften i det finansiella systemet samt efterlevnaden av kreditreglerna.
- 3 Enligt artikel 96.1 i banklagen ska de italienska bankerna ansluta sig till ett av de system för insättningsgaranti som är inrättade och erkända i Italien. Kooperativa banker ansluter sig till det system för garanti av insättningar som inrättats inom deras område.
- 4 Enligt artikel 96a.1 i banklagen ska systemen för garanti av insättningar göra återbetalningar i händelse av administrativ tvångslikvidation av de banker som är auktoriserade i Italien, men dessa system kan emellertid föreskriva andra fall och former av ingripanden. Enligt artikel 96c.1 d i banklagen tillåter Italiens centralbank bland annat ingripanden från system för garanti av insättningar ”med beaktande av skyddet för insättarna och banksystemets stabilitet”.

Bakgrund till tvisten

- 5 Bakgrunden till tvisten beskrivs i punkterna 3–32 i den överklagade domen och kan, i den mån den är relevant för förevarande dom, sammanfattas enligt följande.

Berörda enheter

- 6 Tercas-Cassa di risparmio della provincia di Teramo SpA (Banca Tercas SpA) (nedan kallad Tercas) är en privat bank som huvudsakligen är verksam i regionen Abruzzerna (Italien). Banca Popolare di Bari SCpA (nedan kallad BPB) är holdingbolag för en privat bankkoncern som huvudsakligen är verksam i södra Italien.
- 7 Fondo interbancario di tutela dei depositi (nedan kallad FITD) är ett privaträttsligt konsortium mellan banker som inrättades på frivillig basis under år 1987. Konsortiet är av ömsesidig karaktär och inrättades för att ta tillvara medlemmarnas gemensamma intressen.
- 8 Enligt artikel 1 i FITD:s stadga har FITD till syfte att garantera insättningarna i medlemsbankerna. Till följd av införlivandet av Europaparlamentets och rådets direktiv 94/19/EG av den 30 maj 1994 om system för garanti av insättningar (EGT L 135, 1994, s. 5; svensk specialutgåva, område 6, volym 4, s. 227) med italiensk rätt, erkände Italiens centralbank år 1996 FITD som ett av de system för garanti av insättningar som är godkänt att bedriva verksamhet i Italien och det enda som icke kooperativa banker kunde ansluta sig till.
- 9 Enligt artikel 27 i FITD:s stadga ingriper FITD, i fall då en medlem är föremål för administrativ tvångslikvidation, genom att återbetala de insättningar som insättarna har gjort hos denna medlem med upp till 100 000 euro per insättare (nedan kallad obligatoriskt ingripande).
- 10 FITD har även möjlighet att ingripa till förmån för sina medlemmar på frivillig grund i följande två situationer (nedan kallat frivilliga ingripanden). För det första får FITD, enligt artikel 28 i dess stadga, i stället för att ersätta insättarna enligt insättningsgarantin ingripa i en medlems överlåtelse av tillgångar och skulder om denne är föremål för administrativ tvångslikvidation. Enligt artikel 29.1 i dess stadga får FITD besluta att ingripa genom finansiering, garantisättning, förvärv av eget kapital eller genom annat tekniskt stöd till en av sina medlemmar som är satt under särskild förvaltning, när det finns utsikter för återhämtning och lägre kostnader kan förväntas jämfört med de som skulle följa av FITD:s ingripande om denna medlem skulle bli föremål för en administrativ tvångslikvidation.
- 11 Banca d'Italia är en offentlig myndighet och fungerar som Republiken Italiens centralbank. Den är en självständig juridisk person som är skild från den italienska staten. Som medlem av Europeiska centralbankssystemet (ECBS) ska Italiens centralbank, enligt artikel 127.5 FEUF, medverka till att de behöriga myndigheterna smidigt kan genomföra sin politik när det gäller tillsyn över kreditinstitut och det finansiella systemets stabilitet.
- 12 För att uppnå de mål som fastställs i banklagen, i synnerhet målet att säkerställa en sund och ansvarsfull ledning av de institut som övervakas, ges Italiens centralbank en föreskrivande befogenhet, befogenhet att utöva tillsyn och rätt att genomföra inspektioner samt ett stort antal tillståndsbefogenheter. Dessa befogenheter möjliggör för Italiens centralbank att ingripa i alla de viktiga händelser som en bank genomgår, med iakttagande av dess kommersiella självständighet och uteslutande i syfte att kontrollera om den aktuella bankens förvaltning är sund och ansvarsfull.
- 13 Italiens centralbank har, inom ramen för sina befogenheter, bland annat godkänt FITD:s stadga, närvarar som observatör utan rösträtt vid FITD:s möten och, i enlighet med artikel 96c.1 d i banklagen, godkänner FITD:s ingripande till förmån för dess medlemmar.

Bakgrund till FITD:s ingripande till förmån för Tercas

- 14 Den 30 april 2012 beslutade Ministero dell'Economia e delle Finanze (ekonomi- och finansministeriet, Italien) på förslag av Italiens centralbank, som hade konstaterat oriktigheter inom Tercas, att ställa Tercas under särskild förvaltning. Italiens centralbank tillsatte en särskild förvaltare för att ansvara för Tercas förvaltning under den särskilda förvaltningen.
- 15 Efter att ha utvärderat olika alternativ för att få Tercas svårigheter att upphöra inledde den särskilda förvaltaren förhandlingar med BPB i oktober 2013. BPB hade uttryckt sitt intresse att teckna sig för en kapitalökning i Tercas, förutsatt att Tercas förhandsgranskades (*due dilligence*) och att FITD helt täckte bankens ekonomiska underskott.
- 16 Efter en ansökan från Tercas särskilda kriskommissarie med stöd av artikel 29 i FITD:s stadga, beslutade FITD:s verkställande råd den 28 oktober 2013 att stödja Tercas med ett maximalt belopp på 280 miljoner euro. FITD:s styrelse ratificerade beslutet den 29 oktober 2013. Den 4 november 2013 godkände Italiens centralbank stödåtgärden i enlighet med artikel 96c.1 d i banklagen.
- 17 Den 18 mars 2014 beslutade FITD att avbryta den planerade åtgärden på grund av den osäkerhet som rådde kring Tercas ekonomiska situation och tillgångar samt den skattemässiga behandlingen av detta ingripande. Efter det att den revision av Tercas tillgångar som hade begärts av BPB avslutats uppstod nämligen oenighet mellan FITD:s experter och experterna från BPB. Konflikten löstes efter ett skiljeförfarande.
- 18 Mot bakgrund av de slutsatser som lades fram av en revisions- och konsultbyrå i en rapport av den 26 maj 2014 och med beaktande av kostnaden för ingripandet jämförd med kostnaderna för ersättning vid ett obligatoriskt ingripande, beslutade FITD:s styrelse och förvaltningsråd den 30 maj 2014 att ingripa till förmån för Tercas.
- 19 Den 7 juli 2014 godkände Italiens centralbank FITD:s ingripande till förmån för Tercas. Ingripandet avsåg tre åtgärder: nämligen ett bidrag på 265 miljoner euro för att täcka Tercas underskott av kapital, en garanti på 35 miljoner euro för att täcka kreditrisken i samband med vissa av Tercas exponeringar och slutligen en garanti på 30 miljoner euro för att täcka kostnader för beskattningen av den första åtgärden (nedan kallade de omtvistade åtgärderna).
- 20 Vid Tercas bolagsstämma, som sammankallats den 27 juli 2014 av den särskilda förvaltaren i överenskommelse med Italiens centralbank, beslutades att delvis täcka förlusterna, bland annat genom att sänka kapitalet till noll och annullera alla ordinarie aktier i cirkulation samt öka kapitalet till 230 miljoner euro genom en nyemission av ordinarie aktier som uteslutande skulle erbjudas BPB. Kapitalökningen genomfördes samma dag.
- 21 Den 1 oktober 2014 upphörde den särskilda förvaltningen av Tercas och BPB utsåg en ny ledning för banken.

Det administrativa förfarandet och det omtvistade beslutet

- 22 Den 8 augusti och den 10 oktober 2014 begärde kommissionen upplysningar från italienska myndigheter om FITD:s ingripande till förmån för Tercas. Dessa myndigheter svarade den 16 september och den 14 november 2014.
- 23 Genom skrivelse av den 27 februari 2015 underrättade kommissionen Republiken Italien om sitt beslut att inleda det förfarande som föreskrivs i artikel 108.2 FEUF avseende de omtvistade åtgärderna. Den 24 april 2015 offentliggjorde kommissionen sitt beslut om att inleda förfarandet i *Europeiska unionens officiella tidning*.

24 Den 23 december 2015 antog kommissionen det omtvistade beslutet. I beslutet slog kommissionen fast att de omtvistade åtgärderna hade godkänts i strid med artikel 108.3 FEUF och utgjorde stöd – vilka Republiken Italien beviljat Tercas – som var oförenliga med den inre marknaden och därmed olagliga. Kommissionen förpliktade denna medlemsstat att återkräva stöden.

Förfarandet vid tribunalen och den överklagade domen

25 Republiken Italien (T-98/16), BPB (T-196/16) och FITD, med stöd av Italiens centralbank (T-198/16), väckte var och en talan mot det omtvistade beslutet.

26 För det första konstaterade tribunalen, i punkterna 68, 69 och 89–91 i den överklagade domen, att för att en stödåtgärd ska kunna tillskrivas staten åligger det i ännu högre grad kommissionen att anföra tillräckliga bevis för att visa att åtgärden vidtagits under offentliga myndigheters inflytande eller effektiva kontroll när det är fråga om en åtgärd som vidtagits av en privat enhet än när åtgärden vidtagits av ett offentligt företag. Tribunalen påpekade i detta sammanhang att till skillnad från en situation där en åtgärd som vidtagits av ett offentligt företag kan tillskrivas staten, får kommissionen inte begränsa sig, för det fall en åtgärd vidtas av ett privaträttsligt organ, till att fastställa att det är osannolikt att de offentliga myndigheterna inte skulle utöva inflytande eller effektiv kontroll.

27 Efter att i punkterna 114–131 i den överklagade domen ha analyserat de omständigheter som kommissionen lagt till grund för sin bedömning att de omtvistade åtgärderna kunde tillskrivas den italienska staten, fann tribunalen för det andra i punkt 132 i samma dom att kommissionen inte hade styrkt att de italienska myndigheterna var delaktiga i antagandet av dessa åtgärder och följaktligen inte heller att de kunde tillskrivas staten i den mening som avses i artikel 107.1 FEUF.

28 Vad för det tredje gäller begreppet åtgärd ”med hjälp av statliga medel” i den mening som avses i artikel 107.1 FEUF fann tribunalen i punkt 161 i den överklagade domen, efter att i punkterna 139–160 ha analyserat de bevis som lagts fram i detta avseende i det omtvistade beslutet, att kommissionen inte hade styrkt att de aktuella medlen kontrollerades av de italienska myndigheterna och att de således stod till dessa myndigheters förfogande. Kommissionen hade således enligt tribunalen inte fog för sin bedömning att det, trots att FITD:s åtgärder till förmån för Tercas hade vidtagits i enlighet med konsortiets stadgar och i dess medlemmars intresse med användande av uteslutande privata medel, i själva verket var de offentliga myndigheterna som – genom att utöva ett dominerande inflytande över FITD – hade beslutat att styra användningen av dessa medel för att finansiera ett sådant ingripande.

29 Eftersom det första villkoret för att ett stöd ska kvalificeras som statligt stöd i den mening som avses i artikel 107.1 FEUF, det vill säga att stödet ska ges av staten eller med hjälp av statliga medel, inte var uppfyllt, ogiltigförklarade tribunalen det omtvistade beslutet.

Förfarandet vid domstolen och parternas yrkanden

30 Kommissionen har yrkat att domstolen ska

- upphäva den överklagade domen,
- ogilla talan i de mål som väckts vid tribunalen i den mån de bestrider att det i det omtvistade beslutet visats att kraven på att de aktuella åtgärderna kan tillskrivas staten och har finansierats av statliga medel är uppfyllda,
- hänskjuta målet till tribunalen för en prövning av de övriga grunder som anförts i första instans, och

- meddela beslut senare om rättegångskostnaderna i första instans och överklagandet.
- 31 Italiens centralbank, FITD, BPB och Republiken Italien har yrkat att domstolen ska
- ogilla överklagandet,
  - förplikta kommissionen att ersätta rättegångskostnaderna.
- 32 Genom handling som inkom till domstolens kansli den 30 juli 2019 ansökte Fondazione Cassa di Risparmio di Pesaro, Montani Antaldi Srl, Fondazione Cassa di Risparmio di Fano, Fondazione Cassa di Risparmio di Jesi samt Fondazione Cassa di Risparmio della Provincia di Macerata om att få intervensera i förevarande mål till stöd för Republiken Italiens, BPB:s, FITD:s och Italiens centralbanks yrkanden.
- 33 Genom beslut av domstolens ordförande av den 13 november 2019, kommissionen/Italien och Fondo interbancario di tutela dei depositi (C-425/19 P, ej publicerat, EU:C:2019:980), avslogs interventionsansökan.
- 34 Republiken Italien har med stöd av artikel 16 tredje stycket i stadgan för Europeiska unionens domstol begärt att domstolen ska sammanträda i stor avdelning.

Prövning av överklagandet

- 35 Kommissionen har åberopat två grunder till stöd för sitt överklagande.

Den första grunden

Parternas argument

- 36 Den första grunden, som avser åsidosättande av artikel 107.1 FEUF, består av två delar.
- 37 Genom den första delgrunden har kommissionen gjort gällande att tribunalen gjorde sig skyldig till felaktig rättstillämpning när den, för att avgöra huruvida kraven på att ett stöd ska kunna tillskrivas staten och att stödet ska ha beviljats med hjälp av statliga medel var uppfyllda i förevarande fall, ålade kommissionen en tyngre bevisbörda än vad som krävs enligt domstolens praxis.
- 38 Kommissionen har för det första erinrat om att det följer av denna rättspraxis att när kommissionen avser att styrka att de åtgärder som vidtagits av en enhet som är skild från staten kan tillskrivas offentliga myndigheter, ankommer det på kommissionen att, med hjälp av en rad indicier som framgår av det enskilda fallet, bevisa att nämnda myndigheter sannolikt varit inblandade eller att de har inflytande över de aktuella åtgärdernas antagande, eller genom att styrka att det är osannolikt att dessa myndigheter skulle vara inblandade. Kommissionen är däremot inte skyldig att visa att det förekommit konkreta incitament eller bindande instruktioner från dessa myndigheter till den enhet som faktiskt har beviljat stödet. Det är inte heller nödvändigt att kommissionen visar att denna inblandning rent faktiskt påverkade enhetens beteende eller att den visar att enhetens beteende skulle ha varit annorlunda om den hade agerat självständigt. Kommissionen har i synnerhet preciserat att den inte är skyldig att visa att det för att en åtgärd ska kunna tillskrivas staten krävs att det allmänna samhällsintresset skiljer sig från enhetens intresse. De beviskrav som uppställs i domstolens praxis skiljer sig inte åt beroende på om den enhet som beviljat stödet är offentligägt eller privatägt.

- 39 Enligt kommissionen åsidosatte tribunalen, i punkterna 69 och 89–91 i den överklagade domen, nämnda rättspraxis genom att ålägga kommissionen att uppfylla strängare beviskrav än vad som föreskrivs i rättspraxis, för att styrka att en stödåtgärd kan tillskrivas myndigheterna och visa att en åtgärd har vidtagits med hjälp av statliga medel, av det enda skälet att stödåtgärden i förevarande fall har beviljats av ett privat organ.
- 40 Härav följer enligt kommissionen att tribunalen i punkterna 114, 116, 117 och 127 i den överklagade domen gjorde en felaktig bedömning av de bevis som kommissionen hade lagt fram i detta avseende i det omtvistade beslutet. I synnerhet fann tribunalen felaktigt att kommissionen var skyldig att styrka att de omtvistade åtgärderna hade vidtagits under dominerande inflytande av myndigheterna samt att kommissionen var skyldig att visa att dessa myndigheter var inblandade i alla skeden av vidtagandet av dessa åtgärder, genom att ge bindande anvisningar, och att myndigheternas inblandning hade påverkat innehållet i dessa åtgärder.
- 41 Kommissionen har vidare påpekat att det är ologiskt att ålägga den en förstärkt bevisbörda för det fall att den enhet som har vidtagit åtgärderna är en privat enhet, eftersom den i en sådan situation per definition endast kan förfoga över ett begränsat antal bevis för att visa myndigheternas inblandning. I avsaknad av organisatoriska band, ska denna delaktighet sökas på grundval av uppgifter som är mindre synliga.
- 42 I andra hand har kommissionen gjort gällande att FITD är en enhet som Republiken Italien anförtrott särskilda ansvarsområden enligt direktiv 94/19. Med hänsyn till domstolens praxis i fråga om direkt effekt för direktiv som inte införlivats eller införlivats felaktigt, särskilt domen av den 10 oktober 2017, Farrell (C-413/15, EU:C:2017:745), är det följaktligen möjligt att betrakta detta konsortium som en förlängning av den italienska staten. Även om tribunalen inte gjorde sig skyldig till felaktig rättstillämpning när den fann att det krävs strängare beviskrav för det fall att det organ som beviljar stöd är ett privat organ, har tribunalen ändå gjort sig skyldig till felaktig rättstillämpning i den överklagade domen genom att på FITD tillämpa skillnaden mellan privata och offentliga enheter när det gäller kraven på att ett stöd ska kunna tillskrivas staten och att det beviljats med hjälp av statliga medel.
- 43 Kommissionen har för det tredje påpekat att enligt artikel 11.3 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/49/EG av den 16 april 2014 om system för garanti av insättningar (EUT L 173, 2014, s. 149) får insättningsgarantisystemen använda ”medel för alternativa åtgärder” i stället för resolution av kreditinstitut i syfte att undvika kreditinstitutfallissemang. Ett villkor för användning av ett sådant instrument är emellertid att inga resolutionsåtgärder har vidtagits med avseende på det berörda kreditinstitutet. Enligt artikel 32.4 d i Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/59/EU av den 15 maj 2014 om inrättande av en ram för återhämtning och resolution av kreditinstitut och värdepappersföretag och om ändring av rådets direktiv 82/891/EEG och Europaparlamentets och rådets direktiv 2001/24/EG, 2002/47/EG, 2004/25/EG, 2005/56/EG, 2007/36/EG, 2011/35/EU, 2012/30/EU och 2013/36/EU samt Europaparlamentets och rådets förordningar (EU) nr 1093/2010 och (EU) nr 648/2012 (EUT L 173, 2014, s. 190) får en resolutionsåtgärd emellertid endast vidtas om ett ”extraordinärt offentligt finansierat stöd” krävs. Sådant stöd definieras i artikel 2.1 punkt 28 i samma direktiv såsom ”statligt stöd i den mening som avses i artikel 107.1 i EUF-fördraget”.
- 44 Eftersom det således, på grund av de strängare beviskrav som tribunalen tillämpade, är praktiskt taget omöjligt för kommissionen att bevisa att statliga medel har använts och att de åtgärder som vidtagits av insättningsgarantisystemen kan tillskrivas staten när dessa system består av privata banker, kan dessa system genomgående vidta ”medel för alternativa åtgärder”, i den mening som avses i artikel 11.3 i direktiv 2014/49, utan att behöva inleda det resolutionsförfarande som avses i artikel 32 i direktiv 2014/59. Följaktligen skulle den överklagade domen göra det möjligt för medlemsstaterna och bankerna att kringgå eller, under alla omständigheter, försvaga verkningarna av lagstiftningen på området för bankunionen.

- 45 Genom den första grundens andra del har kommissionen gjort gällande att tribunalen gjorde sig skyldig till felaktig rättstillämpning när den underlät att göra en helhetsbedömning av de bevis som denna institution hade lagt fram för att visa att villkoren för att åtgärden ska kunna tillskrivas staten och att statliga medel använts var uppfyllda i förevarande fall.
- 46 Därigenom avvek tribunalen från domstolens praxis, enligt vilken indiciernas bevisvärde ska prövas utifrån en helhetsbedömning, och detta även om de enskilda indicierna, betraktade vart och ett för sig och utanför sitt sammanhang, inte nödvändigtvis är avgörande.
- 47 Ett sådant felaktigt tillvägagångssätt har för det första, i punkterna 96–99 i den överklagade domen, föranlett tribunalen att slå fast att FITD:s ingripanden syftar till att tillvarata dess medlemmars privata intressen, utan att ange skälen till detta. För det andra gjorde tribunalen, i punkterna 100–106 i den överklagade domen, en felaktig bedömning av arten av det offentliga uppdrag FITD getts i den italienska lagstiftningen, genom att slå fast att detta var begränsat till obligatoriska ingripanden, det vill säga ersättning till insättarna. Enligt kommissionen har emellertid de frivilliga ingripandena ett nära samband med de obligatoriska ingripandena, eftersom de förstnämnda endast kan genomföras om de är mindre kostsamma i förhållande till ett eventuellt obligatoriskt ingripande. För det tredje underkände tribunalen felaktigt, i punkterna 115, 116 och 126 i den överklagade domen, ett efter ett de bevis som kommissionen hade lagt fram till stöd för att Italiens centralbank varit inblandad i beviljandet av de omtvistade åtgärderna, trots att dessa bevis sammantagna hade gjort det möjligt att tillskriva den italienska staten de omtvistade åtgärderna.
- 48 Den italienska regeringen, BPB, FITD och Italiens centralbank har gjort gällande att den första grunden inte kan upptas till sakprövning. De anser att kommissionen, under sken av att tribunalen gjort sig skyldig till felaktig rättstillämpning, söker uppnå att domstolen ska göra en ny bedömning av de faktiska omständigheterna och bevisningen i förhållande till den som gjordes i den överklagade domen, bland annat vad gäller frågan huruvida de omtvistade åtgärderna kan tillskrivas staten och arten av FITD:s uppdrag.
- 49 Republiken Italien har dessutom gjort gällande att kommissionens argument att tribunalen borde ha analyserat bevisningen med beaktande av sammanhanget för förhandlingarna mellan FITD, BPB och den särskilda kriskommissarien inte kan tas upp till prövning. I överklagandet bestrids nämligen inte punkterna 125–132 i den överklagade domen, i vilka tribunalen tog upp denna fråga.
- 50 Republiken Italien, BPB, FITD och Italiens centralbank anser i andra hand att det saknas stöd för den första grunden.
- 51 Kommissionen har tillbakavisat argumenten om att den första grunden inte kan tas upp till sakprövning och har gjort gällande att kommissionen genom denna grund tar upp frågan om det rättsliga kriterium som tribunalen grundade sig på vid prövningen av den bevisning som lagts fram för att styrka de italienska myndigheternas inflytande över FITD:s beslut.

Domstolens bedömning

– Upptagande till prövning

- 52 Det framgår av artikel 256.1 FEUF och artikel 58 första stycket i stadgan för Europeiska unionens domstol att ett överklagande ska vara begränsat till rättsfrågor och att tribunalen således är ensam behörig att fastställa och bedöma de relevanta faktiska omständigheterna och bevisningen. Bedömningen av de faktiska omständigheterna och av bevisningen utgör inte – utom i det fall då omständigheterna eller bevisningen har missuppfattats – en rättsfråga som är underställd domstolens prövning i ett mål om överklagande. Det ska utifrån handlingarna i målet vara uppenbart att

tribunalen missuppfattat bevisningen eller de faktiska omständigheterna, utan att domstolen ska behöva göra en ny bedömning därav (dom av den 10 juli 2019, VG/kommissionen, C-19/18 P, EU:C:2019:578, punkt 47 och där angiven rättspraxis).

- 53 När tribunalen har fastställt eller bedömt de faktiska omständigheterna, är domstolen däremot behörig att pröva tribunalens rättsliga bedömning av dessa omständigheter och de rättsliga följderna därav (dom av den 22 november 2012, E.ON Energie/kommissionen, C-89/11 P, EU:C:2012:738, punkt 65 och där angiven rättspraxis). Domstolens kontrollbefogenhet omfattar bland annat frågan huruvida reglerna om bevisbörda och bevisföring har iakttagits samt huruvida tribunalen har tillämpat korrekta rättsliga kriterier vid sin bedömning av de faktiska omständigheterna och bevisningen (se, för ett liknande resonemang, dom av den 18 januari 2017, Toshiba/kommissionen, C-623/15 P, ej publicerad, EU:C:2017:21, punkt 39 och där angiven rättspraxis).
- 54 I förevarande fall konstaterar domstolen för det första att kommissionen genom sin argumentation inom ramen för den första grunden för överklagandet inte har kritiserat tribunalens bedömning av de faktiska omständigheterna såvitt gäller bevisvärdet av de indicier som kommissionen lagt fram vid tribunalen, utan tribunalens tillämpning av reglerna om bevisbörda och bevisföring vid bedömningen av dessa indicier samt kvalificering av de omtvistade åtgärderna.
- 55 Vad för det andra gäller den invändning om rättegångshinder som nämns i punkt 49 ovan, följer det av artikel 256.1 andra stycket FEUF, artikel 58 första stycket i stadgan för Europeiska unionens domstol och artikel 168.1 d i domstolens rättegångsregler att det i ett överklagande klart ska anges på vilka punkter den dom som det yrkas upphävande av ifrågasätts samt de rättsliga grunder som särskilt åberopas till stöd för detta yrkande. I annat fall kan överklagandet eller grunden i fråga inte upptas till sakprövning (dom av den 10 juli 2014, Telefónica och Telefónica de España/kommissionen, C-295/12 P, EU:C:2014:2062, punkt 29 och där angiven rättspraxis). I förevarande fall räcker det emellertid att påpeka att kommissionen i sitt överklagande preciserade att den bestred bland annat punkt 126 i den överklagade domen.
- 56 Under dessa omständigheter kan den första grunden för överklagandet upptas till sakprövning.

– *Prövning i sak*

- 57 Vad gäller den första delen av den första grunden erinrar domstolen om att fyra villkor ska vara uppfyllda för att en åtgärd ska anses utgöra statligt stöd enligt artikel 107.1 FEUF. För det första ska det röra sig om en statlig åtgärd eller en åtgärd som vidtas med hjälp av statliga medel. För det andra ska denna åtgärd kunna påverka handeln mellan medlemsstaterna. För det tredje ska stödet ge mottagaren en selektiv förmån. För det fjärde ska åtgärden snedvrیدا eller hota att snedvrیدا konkurrensen (se dom av den 15 maj 2019, Achema m.fl., C-706/17, EU:C:2019:407, punkt 46 och där angiven rättspraxis).
- 58 När det förekommer en statlig åtgärd eller en åtgärd med hjälp av statliga medel – vilket är det enda villkoret som är aktuellt i det nationella målet – erinrar domstolen om att det, för att förmåner ska anses vara ”stöd” i den mening som avses i artikel 107.1 FEUF, krävs att de tilldelas direkt eller indirekt med hjälp av statliga medel och att de kan tillskrivas staten (se, för ett liknande resonemang, dom av den 15 maj 2019, Achema m.fl., C-706/17, EU:C:2019:407, punkt 47 och där angiven rättspraxis).
- 59 Vad närmare bestämt gäller frågan huruvida en åtgärd kan tillskrivas staten, har domstolen slagit fast att en sådan slutsats inte kan dras enbart av den omständigheten att åtgärden vidtagits av ett offentligt företag. Även om staten kan kontrollera ett offentligägt företag och utöva ett dominerande inflytande över dess verksamhet kan det inte automatiskt antas att sådan kontroll faktiskt utövas i ett konkret fall. Det är vidare nödvändigt att undersöka om myndigheterna ska anses ha varit delaktiga på ett eller

annat sätt i vidtagandet av den aktuella åtgärden (se, för ett liknande resonemang, dom av den 16 maj 2002, Frankrike/kommissionen, C-482/99, EU:C:2002:294, punkterna 50–52, dom av den 23 november 2017, SACE och Sace BT/kommissionen, C-472/15 P, ej publicerad, EU:C:2017:885, punkt 34 och dom av den 10 december 2020, Comune di Milano/kommissionen, C-160/19 P, EU:C:2020:1012, punkt 46).

- 60 Frågan huruvida en åtgärd som vidtagits av ett offentligt företag kan tillskrivas staten kan avgöras med ledning av ett antal indicier som följer av samtliga omständigheter i det enskilda fallet och det sammanhang i vilket åtgärden vidtagits. Det kan i detta hänseende inte krävas att det genom en utförlig undersökning ska visas att de offentliga myndigheterna konkret har uppmontrat det offentligägda företaget att vidta den aktuella stödåtgärden (se, för ett liknande resonemang, dom av den 16 maj 2002, Frankrike/kommissionen, C-482/99, EU:C:2002:294, punkterna 53 och 55, dom av den 23 november 2017, SACE och Sace BT/kommissionen, C-472/15 P, ej publicerad, EU:C:2017:885, punkt 35, och dom av den 10 december 2020, Comune di Milano/kommissionen, C-160/19 P, EU:C:2020:1012, punkt 47 och där angiven rättspraxis).
- 61 Alla omständigheter som i det enskilda fallet pekar mot att myndigheterna är delaktiga eller att det är osannolikt att de inte är delaktiga i att en åtgärd vidtagits är härvid relevanta. Åtgärdens omfattning, dess innehåll och villkoren för dess genomförande ska även beaktas liksom om nämnda myndigheter inte alls har varit delaktiga i antagandet av åtgärden (dom av den 10 december 2020, Comune di Milano/kommissionen, C-160/19 P, EU:C:2020:1012, punkt 48).
- 62 Bland de omständigheter som gör det möjligt att dra slutsatsen att åtgärden kan tillskrivas myndigheterna återfinns det förhållande att det offentliga företaget i fråga inte kunde fatta det ifrågasatta beslutet utan att ta hänsyn till myndigheternas krav eller riktlinjer, det offentliga företagens integration i den offentliga förvaltningens struktur, arten av dess verksamhet och hur denna bedrivs på marknaden under normala konkurrensvillkor i förhållande till privata aktörer, företagens rättsliga ställning eller omfattningen av den kontroll som utövas av de offentliga myndigheterna (se, för ett liknande resonemang, dom av den 16 maj 2002, Frankrike/kommissionen, C-482/99, EU:C:2002:294, punkterna 55 och 56, och dom av den 23 november 2017, SACE och Sace BT/kommissionen, C-472/15 P, ej publicerad, EU:C:2017:885, punkt 36).
- 63 I förevarande fall ska det inledningsvis påpekas att tribunalen, i punkt 70 i den överklagade domen, konstaterade att kommissionen i det omtvistade beslutet inte tydligt hade försökt skilja mellan kravet på att ett stöd ska tillskrivas staten och kravet på användning av statliga medel. På samma sätt har kommissionen i sitt överklagande, vad gäller det andra kravet, begränsat sig till att påpeka att tribunalen i punkt 91 i den överklagade domen hänvisade till sitt eget resonemang avseende kravet på att en åtgärd ska kunna tillskrivas staten. Inom ramen för den första delen av den första grunden för överklagandet har kommissionen slutligen inte hänvisat till något av de skäl som anges i punkterna 133–161 i den överklagade domen, vilka specifikt ägnas åt prövningen av kravet på användning av statliga medel.
- 64 Under dessa omständigheter ska endast villkoret avseende att de omtvistade åtgärderna kan tillskrivas de italienska myndigheternas prövas.
- 65 Det ska för det första påpekas att tribunalen, i punkterna 63–68 och 83–86 i den överklagade domen, erinrade om domstolens praxis angående när ett stöd kan tillskrivas offentliga myndigheter då fördelar beviljas av enheter som är skilda från staten. I punkt 68 i den överklagade domen underströk tribunalen, med hänvisning till punkterna 50–52 och 55 i domen av den 16 maj 2002, Frankrike/kommissionen (C-482/99, EU:C:2002:294), att även i en situation där stödet har beviljats av ett offentligt företag kan det inte presumeras att de offentliga myndigheterna utövar kontroll och att kommissionen måste förfoga över ett antal indicier som följer av omständigheterna i det enskilda fallet och det sammanhang i vilket det finansiella stödet har beviljats för att fastställa i vilken utsträckning offentliga myndigheter har varit delaktiga i beviljandet av stöd via ett offentligt företag.

- 66 Det var först efter att ha erinrat om denna rättspraxis som tribunalen, i punkt 69 i den överklagade domen, fann att "[den] skyldighet som åligger kommissionen" att förfoga över en rad indicier är "särskilt nödvändig" i en situation där den aktuella åtgärden vidtas av ett privaträttsligt organ. Såsom tribunalen påpekade i samma punkt 69 kan kommissionen nämligen inte grunda sig på förekomsten av det äganderättsliga sambandet mellan en sådan enhet och staten, eftersom sådana band saknas i en situation av det här slaget.
- 67 Det var mot bakgrund av dessa överväganden som tribunalen slog fast, i punkterna 87–90 i den överklagade domen, att kommissionen i förevarande fall inte kunde stödja sig på att det var osannolikt att de offentliga myndigheterna inte utövade något inflytande över och faktiskt kontrollerade det privata organ som beviljat stödet, utan att det i en sådan situation således i ännu högre grad ankom på kommissionen att förklara och motivera att det förelåg "tillräcklig bevisning" för att styrka att den aktuella åtgärden vidtagits under inflytande eller faktisk kontroll av de offentliga myndigheterna och att denna åtgärd därmed i själva verket kunde tillskrivas staten
- 68 Slutligen analyserade tribunalen, i punkterna 94–132 i den överklagade domen, de omständigheter som kommissionen hade anfört och konstaterade därefter, efter att ha genomfört sin analys, att de omtvistade åtgärderna inte kunde tillskrivas de italienska myndigheterna.
- 69 Tribunalen har emellertid, genom sina konstateranden i punkterna 68 och 69 samt 88–90 i den överklagade domen, inte åsidosatt den rättspraxis som det erinrats om i punkterna 58–62 ovan, enligt vilken det ankommer på kommissionen att, på grundval av ett antal indicier, visa att de aktuella åtgärderna kunde tillskrivas staten. Tribunalen har följaktligen inte heller krävt att kommissionen ska uppfylla en högre bevisnivå enbart av det skälet att FITD är en privat enhet.
- 70 Genom dessa konstateranden tog tribunalen nämligen endast, såsom framgår av bland annat punkterna 87 och 88 i den överklagade domen, de objektiva skillnader i beaktande som finns mellan en situation där den enhet som beviljar stödet är ett offentligt företag och den situation där denna enhet, det vill säga FITD, såsom i förevarande fall är privat.
- 71 För det andra beaktade tribunalen, i punkterna 69, 89 och 90 i den överklagade domen, konsekvenserna av dessa objektiva skillnader för att precisera den typ av indicier som i förevarande fall skulle göra det möjligt att styrka att de italienska myndigheterna kunde tillskrivas de omtvistade åtgärderna.
- 72 I en situation där, såsom i förevarande fall, det organ som har beviljat stödet är privat skiljer sig således, i motsats till vad kommissionen har hävdad, de indicier som kan styrka att åtgärden kan tillskrivas staten från dem som krävs för det fall det organ som har beviljat stödet är ett offentligt företag.
- 73 Tribunalen har härigenom inte uppställt andra beviskrav, utan tvärtom tillämpat den rättspraxis som anges i punkt 60 ovan, enligt vilken de indicier som kan styrka att en stödåtgärd kan tillskrivas staten följer av omständigheterna i det enskilda fallet och av det sammanhang i vilket åtgärden vidtagits. Det förhållandet att det inte finns något äganderättsligt samband mellan den berörda enheten och staten är i detta avseende uppenbart relevant.
- 74 Vidare är det på en felaktig tolkning av punkt 114 i den överklagade domen som kommissionen har grundat sitt argument att tribunalen uppställt som villkor för att de omtvistade åtgärderna ska kunna tillskrivas de italienska myndigheterna att samtliga steg i genomförandet av FITD:s ingripande har påverkats av dessa myndigheter. Tribunalen begränsade sig nämligen till att i denna punkt erinra om att det var nödvändigt att undersöka de omständigheter på grundval av vilka kommissionen själv i det omtvistade beslutet ansåg att nämnda myndigheter hade befogenheten och medlen för att påverka samtliga steg i genomförandet av de omtvistade åtgärderna.

- 75 På samma sätt saknar kommissionen stöd för att påstå att tribunalen, i punkt 116 i den överklagade domen, slog fast att kommissionen, för att visa att en åtgärd som vidtagits av ett privat organ kan tillskrivas staten, måste styrka vilken inverkan de offentliga myndigheternas inblandning har på den nämnda åtgärden. Såsom generaladvokaten har påpekat i punkt 97 i sitt förslag till avgörande prövade tribunalen nämligen inte, i nämnda punkt 116, huruvida Italiens centralbanks ingripande hade haft en konkret inverkan på innehållet i de omtvistade åtgärderna, utan nöjde sig med att konstatera dels att denna nationella myndighet inte hade någon möjlighet att påverka innehållet i ingripandena, dels att Italiens centralbank endast har befogenhet att, inom ramen för sin tillsyn, kontrollera huruvida dessa åtgärder är förenliga med regelverket.
- 76 Slutligen slog tribunalen, i punkterna 117 och 127 i den överklagade domen, inte heller fast – för att de italienska myndigheterna ska kunna tillskrivas ansvar för de omtvistade åtgärderna – att det krävdes att kommissionen visade att Italiens centralbank hade befogenhet att ålägga systemen för insättningsgaranti att vidta sådana interventionsåtgärder som de omtvistade åtgärderna. Inom ramen för prövningen av de bevis som kommissionen anförde i det omtvistade beslutet för att dra slutsatsen att de omtvistade åtgärderna kunde tillskrivas den italienska staten, begränsade sig tribunalen till att konstatera att Italiens centralbanks uppmaning till FITD och BPB att nå en balanserad överenskommelse inte var avsedd att ge dessa parter några anvisningar och att den inte hade haft någon som helst inverkan på FITD:s beslut att ingripa till förmån för Tercas genom de omtvistade åtgärderna.
- 77 Vad för det andra gäller kommissionens argument avseende FITD:s karaktär, erinrar domstolen, i likhet med vad generaladvokaten påpekade i punkterna 128 och 129 i sitt förslag till avgörande, om att begreppet ”en förlängning av staten” har utvecklats av domstolen för att göra det möjligt för enskilda att åberopa ovillkorliga och tillräckligt precisa bestämmelser i ett direktiv som inte har införlivats eller inte har införlivats på ett korrekt sätt gentemot organ eller enheter som är underställda staten, står under tillsyn av denna eller har särskilda befogenheter utöver dem som följer av de rättsregler som gäller i förhållandet mellan enskilda (se, för ett liknande synsätt, dom av den 10 oktober 2017, Farrell, C-413/15, EU:C:2017:745, punkt 33). Begreppet har inte utvecklats i syfte att kunna kvalificera åtgärder som vidtas av sådana organ eller enheter som statligt stöd och kan därför inte överföras på frågan huruvida stödåtgärderna kan tillskrivas staten.
- 78 För det tredje, vad gäller risken för att lagstiftningen om bankunionen kringgås, är det tillräckligt att påpeka att kommissionens argument grundar sig på antagandet att den påstått strängare bevisnivån för att staten ska kunna tillskrivas en åtgärd, som tribunalen använt sig av, skulle göra det praktiskt taget omöjligt för kommissionen att visa att de åtgärder som vidtagits av systemen för garanti av insättningar kan tillskrivas staten. Det framgår emellertid av punkterna 65–73 ovan att tribunalen inte tillämpade ett sådant strängare beviskrav i den överklagade domen. Även om det skulle anses att de omtvistade åtgärderna i förevarande fall inte kan tillskrivas den italienska staten, innebär denna omständighet inte – såsom generaladvokaten påpekade i punkt 125 i sitt förslag till avgörande – att en åtgärd som vidtas av ett system för garanti av insättningar aldrig kan kvalificeras som statligt stöd och följaktligen aldrig kan leda till att det resolutionsförfarande som avses i artikel 32 i direktiv 2014/59 inleds. En sådan kvalificering är nämligen fortfarande möjlig, men beror på särdragen i systemet för garanti av insättningar och på åtgärden i fråga.
- 79 Av det som anförts ovan följer att överklagandet inte kan vinna bifall på den första grundens första del.
- 80 Vad gäller den första grundens andra del konstaterar domstolen att den bygger på en felaktig tolkning av den överklagade domen, eftersom tribunalen, i motsats till vad kommissionen har hävdat, inte underlät att göra en helhetsbedömning av de indicier som kommissionen hade lagt fram för att visa att FITD:s ingripande kunde tillskrivas den italienska staten.
- 81 För det första redogjorde tribunalen i punkterna 71–82 i den överklagade domen för samtliga dessa indicier.

- 82 För det andra analyserade tribunalen, i samband med prövningen av räckvidden av FITD:s offentliga uppdrag, i punkterna 96–105 i den överklagade domen samtliga de bevis som kommissionen hade lagt fram i detta avseende. Det är först efter denna analys som tribunalen i punkt 106 i den överklagade domen slog fast att ett frivilligt ingripande från FITD, såsom det som är aktuellt i förevarande fall, har ett annat syfte än åtgärder som avser återbetalning av insättningar i enlighet med vad som föreskrivs i direktiv 94/19 och inte utgör genomförande av ett offentligt uppdrag.
- 83 I samband med prövningen av FITD:s självständighet vid antagandet av de omtvistade åtgärderna konstaterade tribunalen för det tredje, efter att ha erinrat om att FITD agerar ”i [sina medlemmars] intresse” och att det inte föreligger någon organisatorisk anknytning mellan FITD och de italienska myndigheterna, därefter i punkt 114 i den överklagade domen, att det är ”i detta sammanhang” som tribunalen ska pröva den bevisning som kommissionen har åberopat i det omtvistade beslutet. Tribunalen konstaterade även, i nämnda punkt 114, att det skulle prövas huruvida ”de bevis” som kommissionen har åberopat är tillräckliga för att styrka att de omtvistade åtgärderna kan tillskrivas den italienska staten. Tribunalen gjorde denna prövning i punkterna 115 och 131 i den överklagade domen. Denna prövning innehöll bland annat, i punkterna 125–127 i den överklagade domen, en analys av ”sammanhanget för FITD:s ingripande till förmån för Tercas”.
- 84 Mot denna bakgrund konstaterar domstolen att det, såsom framgår av punkt 132 i den överklagade domen, var på grundval av en analys av samtliga bevis som kommissionen hade lagt till grund för sin bedömning, sedda i sitt sammanhang och således i enlighet med den rättspraxis som det erinrats om i punkt 60 i förevarande dom, som tribunalen slog fast att kommissionen hade gjort sig skyldig till en felaktig rättstillämpning när den i skäl 133 i det omtvistade beslutet slog fast att den hade visat att de italienska myndigheterna hade utövat en betydande offentlig kontroll på FITD:s utformning av ingripandet till förmån för Tercas.
- 85 Mot bakgrund av det ovan redovisade ska den första grundens andra del underkännas. Överklagandet kan följaktligen inte vinna bifall såvitt avser den första grunden.

Den andra grunden

Parternas argument

- 86 Genom den andra grunden har kommissionen gjort gällande att tribunalen har missuppfattat de faktiska omständigheterna liksom den italienska lagstiftningen.
- 87 För det första har tribunalen i punkt 116 i den överklagade domen uppenbart missuppfattat innehållet i artikel 96c.1 TUB genom att slå fast att Italiens centralbank endast hade prövat lagenligheten och inte lämpligheten av de omtvistade åtgärderna. Eftersom det framgår av nämnda bestämmelse att Italiens centralbank godkänner stödåtgärder till förmån för bankerna ”med beaktande av skyddet för insättarna och banksystemets stabilitet”, går den kontroll som denna myndighet kan göra utöver en ren kontroll av lagenligheten av de omtvistade åtgärderna, varför den skulle kunna behöva kontrollera huruvida sådana åtgärder svarar mot dess bank- och finanspolitiska mål.
- 88 För det andra har kommissionen gjort gällande att tribunalen, i punkterna 153 och 154 i den överklagade domen, missuppfattade innehållet i artikel 21 i FITD:s stadga genom att slå fast att metoden för finansiering av frivilliga ingripanden skiljer sig från metoden för obligatoriska ingripanden.
- 89 Kommissionen har i detta avseende preciserat att den omständigheten att punkt 153 i den överklagade domen inleds med uttrycket [”dessutom”] inte gör det möjligt att dra slutsatsen att den argumentation som denna punkt innehåller är överflödigt och att invändningarna mot denna argumentation

följaktligen är verkningslösa. Enligt kommissionen var det nämligen just på denna punkt som tribunalen underkände dess argument att de bidrag som medlemmarna i detta konsortium betalade till FITD var obligatoriska och följaktligen utgjorde statliga medel.

- 90 Republiken Italien, BPB, FITD och Italiens centralbank har i första hand gjort gällande att den andra grunden inte kan tas upp till sakprövning och, i andra hand, att den saknar fog och i vart fall är verkningslös.

Domstolens bedömning

- 91 Genom den andra grunden har kommissionen gjort gällande att tribunalen i punkterna 116, 153 och 154 i den överklagade domen missuppfattade dels nationell lagstiftning, dels de faktiska omständigheterna i målet.
- 92 Såsom framgår av den rättspraxis som anges i punkt 52 ovan utgör bedömningen av de faktiska omständigheterna inte, utom i det fall då dessa missuppfattats, en rättsfråga som i sig är underställd domstolens kontroll.
- 93 Domstolen är i ett mål om överklagande således, vad beträffar tribunalens bedömningar av nationell rätt, endast behörig att pröva om tribunalen har missuppfattat nämnda nationella rätt (se, för ett liknande resonemang, dom av den 9 november 2017, TV2/Danmark/kommissionen, C-649/15 P, EU:C:2017:835, punkt 49 och där angiven rättspraxis).
- 94 Såsom framgår av punkt 52 ovan ska det slutligen vara uppenbart utifrån handlingarna i målet att tribunalen missuppfattat bevisningen eller de faktiska omständigheterna, utan att domstolen ska behöva göra en ny bedömning därav (se, för ett liknande resonemang, dom av den 9 november 2017, TV2/Danmark/kommissionen, C-649/15 P, EU:C:2017:835, punkt 50 och där angiven rättspraxis).
- 95 Vad gäller påståendet att nationell rätt har missuppfattats, påpekar domstolen att tribunalen i punkt 116 i den överklagade domen erinrade om att Italiens centralbank enligt artikel 96c.1 d i banklagen ska lämna tillstånd för ingripanden från system för garanti av insättningar ”med beaktande av skyddet för insättare och banksystemets stabilitet”.
- 96 Ordalydelsen i denna bestämmelse ger vid handen att Italiens centralbank, i likhet med andra myndigheter som även har till uppgift att skydda allmänintresset, har befogenhet att kontrollera insättningsgarantisystemens ingripanden mot bakgrund av gällande bestämmelser, i syfte att tillvarata nämnda intresse.
- 97 Det ska dessutom påpekas att tribunalen i samma punkt 116 i den överklagade domen erinrade om det regelverk i vilket artikel 96c.1 d i banklagen ingår, och mot bakgrund av vilket denna bestämmelse enligt tribunalen ska tolkas. Enligt artikel 5 i banklagen utövar Italiens centralbank tillsynsfunktioner ”med hänsyn till en sund och ansvarsfull förvaltning av institut under dess kontroll, den övergripande stabiliteten, effektiviteten och konkurrenskraften hos det finansiella systemet och överensstämmelsen med de tillämpliga bestämmelserna”. På samma sätt framgår det av punkt 116 i den överklagade domen att det enligt artikel 19 i banklagen krävs tillstånd från Italiens centralbank för ett antal viktiga bankbeslut, till exempel förvärv.
- 98 Mot denna bakgrund finner domstolen att det, i motsats till vad kommissionen har gjort gällande, inte uppenbart framgår av uttrycket ”med beaktande av skyddet för insättarna och banksystemets stabilitet” i artikel 96c.1 d i banklagen att Italiens centralbank utövar en lämplighetskontroll av de ingripanden som görs av insättningsgarantisystemen, såsom de omtvistade åtgärder som FITD beslutat om, och att

kommissionen följaktligen inte har visat att tribunalen, i punkt 116 i den överklagade domen, har missuppfattat denna bestämmelse genom att slå fast att Italiens centralbank endast inom ramen för sin tillsyn utövar kontroll av att ingripandeåtgärderna är förenliga med regelverket.

- 99 När det gäller påståendet att artikel 21 i FITD:s stadga har missuppfattats, påpekar domstolen att kommissionens argument grundar sig på en felaktig tolkning av den överklagade domen. I motsats till vad kommissionen har hävdats slog tribunalen nämligen inte fast, i punkterna 153 och 154 i den domen, att metoden för finansiering av frivilliga ingripanden skilde sig från metoden för obligatoriska ingripanden.
- 100 Vid prövningen av huruvida de bidrag som FITD använde för att genomföra det aktuella ingripandet var obligatoriska, nöjde sig tribunalen nämligen med att i punkt 153 i den överklagade domen, såsom generaladvokaten har påpekat i punkt 177 i sitt förslag till avgörande, konstatera att dessa bidrag, till skillnad från de resurser som krävdes för att konsortiet skulle fungera, betraktades som förskott vilket "betalats av medlemmarna i FITD, som förvaltade dessa bidrag åt medlemmarnas räkning i egenskap av ombud".
- 101 Vidare slog tribunalen, i punkt 154 i den överklagade domen, fast att när det gäller frivilliga ingripanden är det skyldigheten att bidra till stödåtgärden, och inte metoden för att finansiera bidragen, som har sin grund i en bestämmelse i en stadga av privaträttslig karaktär. Tribunalen underströk att skyldigheten att ingripa har sin grund i en författningsbestämmelse när FITD "särskilt ges i uppdrag av staten att förvalta bidrag från medlemmarna enligt den lagstadgade insättningsgarantin för insättarna".
- 102 Mot denna bakgrund saknas det stöd för den andra grunden, utan att det finns anledning att ta ställning till huruvida den kan tas upp till sakprövning.
- 103 Eftersom överklagandet inte kan vinna bifall på någon av de grunder kommissionen har åberopat till stöd för sitt överklagande, ska överklagandet ogillas i sin helhet.

Rättegångskostnader

- 104 Enligt artikel 184.2 i domstolens rättegångsregler ska domstolen besluta om rättegångskostnaderna när överklagandet ogillas. Enligt artikel 138.1 i samma rättegångsregler, vilken enligt artikel 184.1 ska tillämpas i mål om överklagande, ska tappande part förpliktas att ersätta rättegångskostnaderna, om detta har yrkats.
- 105 Republiken Italien, BPB, FITD och Italiens centralbank har yrkat att kommissionen ska förpliktas att ersätta rättegångskostnaderna. Eftersom kommissionen har tappat målet, ska yrkandet bifallas.

Mot denna bakgrund beslutar domstolen (stora avdelningen) följande:

- 1) Överklagandet ogillas.**
- 2) Europeiska kommissionen ska ersätta rättegångskostnaderna.**

Underskrifter